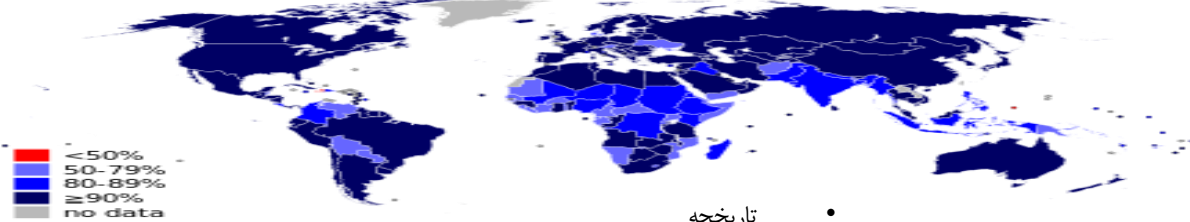

سرخک

صغری صفدری و ذکبه پناهنده

پرستاری ۹۰

تعریف:

• سرخک یک بیماری به شدت واگیر است که به سبب یک ویروس از گروه میکسوویروس ها تولید می شود.

• مشخصات بالینی:

• آن عبارت است از: تب نشانه های نزله ی تنفسی و بروز دانه هایی در پوشش مخاطی دهان، که به دنبال آن دانه های قرمز ماکولر و پاکولر در صورت، تنه و انتهاها بروز می نماید. سرخک به خودی خود کمتر کشنده است، اما در کشورهای رو به پیشرفت با بیمارزایی و میرایی شدید همراه است. سرخک در سراسر جهان به صورت همهگیر یا بومی بروز می کند.

تاریخچه

واژه ی Rubella به معنای سرخدانه است. قدیمی ترین شرح بیماری سرخک توسط ابوبکر (زکریای رازی) نوشته شده که در حدود ۹۰۰ سال پس از میلاد تشخیص افتراقی سرخک را از ابله شرح داده است. در سال ۱۸۴۶ آقای (panum) بررسی های اپیدمیولوژیک درباره ی سرخک انجام داد. در سال ۱۹۵۴ ویروس آن توسط Peebles و Enders جدا شد. در سال ۱۹۵۸ برای نخستین بار واکسن سرخک در کارآزمایی بالینی در ایالات متحده به کار برده شد. در سال ۱۹۶۳ واکسن زنده ی سرخک در ایالات متحده اجازه ی مصرف یافت.

• علائم:

یکی از اصلی ترین علائم سرخک تب است که حدود سه روز طول می کشد و این بیماری سه مرحله دارد سرفه، دوران ابریزش، دوران پیدایش دانه های سرخک، در این دوران تب کودک شدید است و به ۴۰ درجه سانتیگراد می رسد. در این زمان در دهان کودک در مجاورت دندانهای آسیای پایین، دانه های سفید رنگ مانند دانه های نمک برروی زمینه قرمز رنگ ظاهر می شود که آنرا دانه های کوپلیک می نامند. این دانه ها معمولاً در خلال چند ساعت از بین می رود. دوران پیدایش دانه های سرخک، چند روز پس از شروع تب آغاز می شود. دانه ها از قسمت فوقانی و سر شروع می شود و سپس به تمام صورت منتشر می شود. موقعی که دانه های سرخک محو می شوند رنگ پوست در محل دانه ها قهوه ای رنگ می گردد و بعداً از بین خواهد رفت. ممکن است این دانه ها خارش داشته باشند. جزییات بیماری از جمله طول مدت بیماری و واکسیناسیون و سرایت آن باید بررسی شود. برای تشخیص سرخک حداقل سه روز تب پشت سرهم همراه با یکی از سه مرحله ذکر شده در بالا می باشد. همچنین مشاهده دانه های سرخک نیز یکی دیگر از راههای تشخیص این بیماری است.

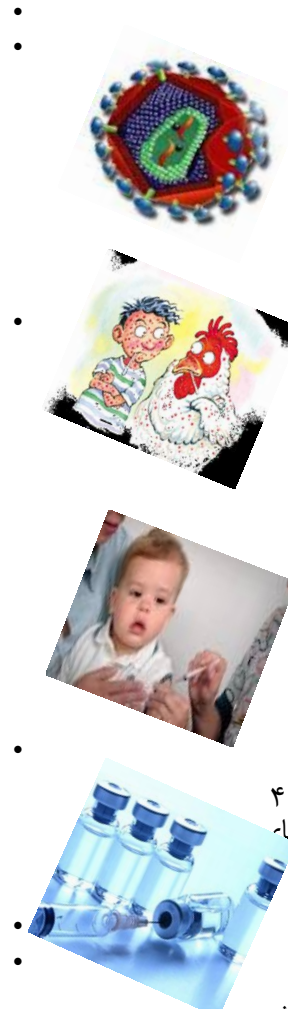
تشخیص آزمایشگاهی سرخک، از طرق تزریق آنتی بادی یا تجزیه RNA ویروس سرخک از نمونه تنفس فرد صورت می گیرد. به علت مسری بودن این بیماری، نباید با بیمارانی که مبتلا به سرخک هستند تماس مستقیم داشت. چون این بیماری ویروسی است دارویی که دوران بیماری را کوتاه یا درمان کند وجود ندارد. بنابراین دوران بیماری سرخک باید طی شود و بیمار بهبود یابد.

منابع:

جی ای پارک، دکتر حسین شجاعی تهرانی، بیماری های مزمن و غیرواگیر و بیماری های واگیر شایع، انتشارات سماط، چاپ سوم ۱۳۸۷

دکتر فریدون عزیزی، اپیدمیولوژی و کنترل بیماری های شایع در ایران، انتشارات خسروی، چاپ اول ۱۳۸۹

استاد راهنما: سرکار خانم مریم مدی نشاط

• واکسیناسیون

• **واکسیناسیون** نقش مهمی در کاهش شدید موارد ابتلا به این بیماری داشته است. در کشورهای توسعه یافته معمولاً واکسن دو بار یکی در ۱۸ ماهگی (کودکان زیر ۱۸ ماه معمولاً ایمنی بالایی نسبت به بیماری دارند) و یکی در ۴ یا ۵ سالگی زده می شود. **سازمان بهداشت جهانی** توصیه کرده که در کشورها توسعه نیافته ای که سرخک بسیار شایع است، واکسن دو بار در سنین ۶ و ۹ ماهگی تزریق شود.

درمان

• سرخک درمان خاصی ندارد. اما برای کاهش تب بیمار از **استامینوفن** و **ایبوپروفن** استفاده می شود. برخی تحقیقات هم تأثیر خفیف ویتامین A در کاهش علائم و کاهش مرگ و میر مبتلایان به سرخک را نشان داده است. برخی افراد هم ممکن است به **سینه پهلو** و بیماری های عفونی مبتلا شوند که در آن صورت داروهای آن بیماری ها برایشان تجویز خواهد شد.